

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

Nro. 4.

Duminică 21. Ianuarie.

1840.

Maria Stuart.

Стрѣта соарте а ачестеї принцесе ши оскандіреа. Еї ла моарте прин жѣдекзторї нелефїшїцї, ва дешепта чеа маї калдз ком-позїшїре, пзнз кжнд вор фї инїмї сїмцїтоаре, Марїа Стварт, реїна Скоцїї, фїїка лѣї Іакоб V ши а Марїї де Лотарїнгїа, мзкштз ла англ 1542, фїїнд ншма де опт зїле, рзмасз мошеанз ла тронѣ скотїческ, дшпз че татзл еї ар фї мшрїт ан ачелашї ан. Мшма вї стзжнеа цара ан ншмеле джншїї. Анкз фїїнд Марїа пршнкз, Хайнрїх VIII рїга Англїї ши реформаторѣ еї ан религіе, кѣ гжнд де а ампрев-на амжндозк цзрїле, вреа оз о іа анкз, сзторїе фїѣлшї озѣ Вавард; ансз Анстрїї, нарїа че сїмцеа Скоцїї ампротїва ачестеї ампревнзрї, прїчїншї, ка Марїа, фїїнд анкз ншмаї де чїнчї анї, оз фїе дсзз ан Франца, шндѣ Антр'о мзнзетїре лшї лѣз крещерѣа са, іар маї тжрзїѣ фѣ, кшншнатз кѣ Францїск фїѣл лѣї Хенрїк II крїїѣлшї францозїск. Марїа пе лжнз о фршмїецз рарз, авѣа ши шн дѣх дешепт, лшїнат ши о инїмз сїмцїтоаре; аша прин а са дрз-

гзашз ншртаре маї мѣлт, декжт прин фршмїецз дїн афарз кзшїгасе атжт іѣїреа взрѣатѣлшї озѣ, кжт ши чїнстїреа кшрцїї францозешї Антрѣї, ла каре анкз пе ачеле времї, пе лжнз іѣїреа де шїїнце, домнеа ши о конверсацїе маї фїнз, Антрѣ-дсз де Францїск I. Ансз токма дїн ачестз конверсацїе, каре есте ан старе а тра-це пе чеа маї маре парте а оаменїлор ла фелїшрїмї де пазчерї, Марїа анкз озпсе-се о шшшрїме а мїнцїї, каре ан мїжло-кѣа деморалїзациї че домнеа, ршпї ши сїм-цемжнтѣл еї морал кшрзценїа чеа дїн тжїе; ши токма ачестз ампреїѣвраре фѣ те-мїѣлненорочїрїлор еї пзнз ла капетѣл вїецїї.

Францїск, взрѣатѣл Марїї мшрї ла а. 1560. Джнса кшнокѣ преа лешне, кшм-кѣ ншмаї аре нїчї о прїчїнз а маї петре-че ан Франца, ши се Антоарсе ла Ско-цїа, шндѣ ера кшнокштз де реїнз. Ансз крѣзїї Скоцїї дїн веакѣл ачїла, тшрѣѣрацїї ши прин неконтїнїтеле лшїпте а протїстан-тїсѣлшї, кѣ католикїсѣл, дѣлїката ншрта-ре а Марїї о ншмїрз. пзкат, іар' крїдїн-ца еї чеа католикз, ан каре фѣїсе крещк-тз, о зїсерз а фїѣ фшрзѣлїецз ан а-челашї време, Вїлїавїта реїна Англїї, каре

пе лжнѣ че ера протестантѣ, пѣрта о
 ѣрѣ маре ампротѣва тѣтѣрор фемеѣлор,
 шѣ кѣ атѣта маѣ недескрѣса ампротѣва
 Марѣѣ, реѣнеѣ чеѣѣ вестѣте де фрѣмоасѣ,
 ва дореа а сѣрпа пе Марѣа. Супре ачест
 скоп кѣѣта антр'аскѣне мѣжлоаче де а
 хрѣнѣ флакѣра немѣлцѣмѣрѣѣ шѣ а рѣскоа-
 лелор ан Скоѣѣа. Стареа цѣрѣѣ пофѣа,
 ка Марѣа сѣ се мѣрѣте ѣарѣ. Ансѣ аде-
 цереа еѣ фѣ кѣ тотѣла неѣорочѣтѣ. Орѣѣтѣ
 де фрѣмсеѣа лѣѣ Darnley, а рѣденѣѣ салѣ,
 шѣ а аѣ алес де вѣрѣват. Ансѣ ан скѣр-
 тѣ време кѣносѣкѣ дѣнса, кѣмѣкѣ ачестѣ е
 ѣн ом слаѣ, кѣ нѣравѣрѣ нечоплѣте, трѣ-
 фаш, сѣлнѣк, жалѣѣѣѣ, прѣн ѣрмарѣ вред-
 нѣк де а фѣ ѣрѣѣсѣт. Ачест каракѣтер ѣрѣт
 шѣ преа мѣлатѣла фавор, ан карѣ аѣеа ре-
 ѣѣна пе кѣнѣтѣрѣѣла ѣталян рѣѣѣѣѣ, фѣкѣ,
 кѣ антр'о зѣ Darnley, рѣнѣт де о тѣр-
 батѣ жалѣѣѣѣ, нѣвѣлѣѣнѣ ан кѣса ѣнде прѣн-
 зѣа реѣѣна кѣ конѣтѣса Argyle шѣ кѣ ѣта-
 лѣанѣла, ал оморѣ пе ачестѣ аннѣѣнѣтеа
 окѣлор дѣншѣѣ, карѣ пѣртѣнѣ ан пѣнѣтеѣ
 де чѣнѣѣ лѣнѣ, анѣѣдар се сѣлѣ а'л скѣ-
 па дѣла моарѣте.

Кѣ мѣлат маѣ прѣмеѣдѣос аѣ фост пѣн-
 трѣ Марѣа снѣлѣвѣратѣла шѣ вѣзѣтѣзматѣла,
 Bothwell, пе карѣ еа ал прѣѣмѣ маѣ тѣр-
 зѣѣ ан фаворѣла сѣѣ. Пѣѣѣн дѣпѣ омор-
 рѣреа лѣѣ рѣѣѣѣѣ, Дарнлѣѣ анѣѣ фѣ омор-
 рѣт ла вѣдѣнѣѣрѣ антр'о кѣсѣ че се арѣн-
 кѣ прѣн праф де пѣшѣкѣ ан аѣр. Андѣ-
 тѣ дѣпѣ ачѣстѣ анѣампларе Марѣа лѣѣ
 шѣ вѣрѣват пе Ботѣвел. Дѣмеа стрѣга
 пе ачѣстѣ де ѣѣѣгаш а лѣѣ Дарнлѣѣ. Марѣа
 кѣѣѣ ан прѣпѣсѣ грѣѣ, кѣ ар фѣ пѣртѣшѣѣ
 саѣ ар авѣа шѣре дѣспре ѣѣдѣреа соѣѣлѣѣ
 сѣѣ Дарнлѣѣ. несокѣѣѣта са фѣптѣ де а
 се мѣрѣѣта а трѣѣа оарѣ дѣпѣ чѣла анѣ-
 повѣѣѣѣт, аѣ дат прѣѣнѣѣ дѣстѣлѣз снѣрѣ

анрѣдѣѣѣнѣареа ачѣлѣѣ прѣпѣсѣ ан мѣнѣѣлѣ
 оаменѣлор. Скоѣѣѣ пѣрѣѣнѣд пе реѣѣна лор,
 о пѣсѣрѣ ла прѣнсоаре антр'о чѣтѣѣѣѣѣ, шѣ
 о сѣлѣрѣ а да тронѣла фѣѣлѣѣ сѣѣ ѣаков
 VI че ера анкѣ прѣѣнѣ. Ботѣвел фѣѣѣ ан
 Данѣа, ѣнде неѣѣнѣнѣ аѣ мѣрѣѣт ан тѣкѣ-
 лѣшѣѣ. Марѣа ансѣ маѣ аѣеа аѣ сѣѣ пар-
 тѣѣанѣ, кѣ а кѣрор ажѣторѣѣ скѣпѣнѣ еа
 дѣн прѣнсоаре чѣркѣ а рѣдѣовѣнѣдѣ тронѣла
 кѣ пѣтерѣа армѣлор; чѣ пѣѣѣна еѣ оаѣте
 фѣ вѣтѣѣтѣ, шѣ дѣнса фѣѣѣнѣ ла Анѣлѣа
 чѣрѣ лок де скѣпѣре шѣ ажѣторѣнѣѣ дѣла
 реѣѣна шѣ рѣденѣа са вѣлѣса вѣѣта. Да вѣ-
 нѣ прѣѣтѣнѣѣ вѣнѣсе. вѣлѣса вѣѣта оаѣ прѣѣмѣт
 кѣ аѣвѣѣрат ла анчѣпѣѣт кѣ тоатѣ чѣнѣтеа,
 ансѣ пѣѣѣн дѣпѣ ачѣеа дѣѣѣ Марѣѣѣ сѣ
 анѣѣлѣаѣѣѣ, кѣмѣкѣ аѣѣпра дѣншѣѣѣ заѣе прѣ-
 пѣсѣ грѣѣ пѣнтрѣ оморѣреа вѣрѣватѣлѣѣ сѣѣ,
 кѣмѣкѣ дѣнса ан Анѣлѣа е роаѣѣ шѣ кѣ
 арѣ а се кѣрѣѣѣ аннѣѣнѣтеа жѣдѣкѣѣѣѣ де
 тоатѣ анѣѣновѣѣѣѣѣ. вѣде орѣ чѣне, кѣм-
 кѣ вѣлѣса вѣѣта нѣ пѣѣтеа фѣ пе арѣптѣла жѣ-
 дѣкѣѣѣѣѣ шѣ сѣѣѣпѣнѣѣ пѣсѣѣ вѣѣѣѣ шѣ фѣ-
 пѣѣеа Марѣѣѣ. Дакѣ се кѣѣѣнеа а фѣ ре-
 ѣѣна скоѣѣѣѣѣ жѣдѣкѣѣѣѣѣ поаѣте шѣ оѣнѣѣѣѣѣ,
 ачѣѣѣѣѣ а амплѣнѣѣ ера дѣѣѣѣѣ шѣ арѣ-
 пѣѣла скоѣѣѣлор, ѣар нѣ а реѣѣнѣѣ дѣн Ан-
 глѣа, дѣла карѣ нѣѣѣ Скоѣѣѣѣѣ, нѣѣѣ тронѣла
 лор нѣ атѣрна ан времѣлѣ ачѣлѣе. Карѣ аѣ
 фостѣѣдар прѣѣѣна че ѣотѣрѣ пе вѣлѣса вѣѣта
 ла неѣѣѣѣѣѣѣ са лѣкѣрѣѣѣ? С'аѣ зѣѣ маѣ
 сѣѣ кѣмѣкѣ дѣнса ѣра пе тоаѣте фемеѣлѣе.
 ѣ ѣрѣ пе Марѣа шѣ маѣ мѣлат аѣеа прѣѣнѣѣ
 кѣ атѣта маѣ мѣлат кѣмѣпѣнѣѣѣѣѣѣѣ. Марѣа
 ера неѣоатѣѣ де сорѣ алѣѣ ѣенрѣѣ VIII;
 вѣлѣса вѣѣта ера фѣѣѣ ачѣлѣѣѣшѣѣ ѣенрѣѣ, ан-
 сѣ дѣн неѣастѣѣѣ ѣна Бѣлѣна, пе карѣ
 о ѣнѣсѣ ан кѣсѣѣѣѣѣѣ неѣѣѣѣѣѣѣѣ шѣ дѣн
 карѣ прѣѣнѣѣѣ о парѣѣѣѣѣѣѣѣ пе ачѣеа ре-
 ѣѣнѣѣ а Анѣлѣѣѣ де застарѣѣѣ. ѣѣѣѣ. Марѣа

ара католикъ, іар Єлісавета протестантѣ
 єтѣта де анфокатъ, анкѣт пе времіе
 ачелее, кѣна ґра реліґіосѣ*) прѣпѣдеа пе
 європа ші мѣчелзрее пе тоцї фѣрѣ дескі-
 лініре кѣ тоате армеле сале челе маї кѣм-
 пліте, Єлісавета анкѣ нѣ ліпсеа а прїго-
 ні пе тоцї чїї де алтѣ кредіуцѣ; ба Ін-
 флѣнѣца єї асѣпра реліґії ажѣнсеє аша
 департѣ, анкѣт опрі кѣ чѣа маї маре
 стрѣшичїє шї ансѣшї реформацідор, а кѣ-
 рор леѣе о цїнеа дѣнса, ка нічї мѣкар доаз
 саѣ треї персоане сѣ нѣ кѣтезе а се адѣна
 ампреѣнѣ, шї а четї сѣ. скріптѣрѣ. А-
 ша, атѣт Католичїї кѣт шї алуїї, карїї нѣ кѣ-
 носкѣсе пе мѣмѣса де небаств леѣїѣтѣ а
 лѣї Хенрік, прївеа ла Марїа Стѣарт, ка
 ла реѣна нѣ нѣмаї а скоѣїєї, чї шї а
 Англїєї. Прїн ґрмаре, кѣтрѣ ґра де фемее
 шї анкѣ фемее фрѣмоасѣ шї арѣгѣлашѣ,
 че нѣрта Єлісавета ан ініма са асѣпра
 Марїєї, с'аѣ маї адаос шї фрїка де а'шї
 перде тронѣла шї ґра реліґіосѣ. Пѣтем
 зїче, кѣмкѣ Марїа фѣ датѣ жѣрѣѣ ґреї
 реліґіосѣ. Орї кѣт де атоѣ нѣтернї-
 кѣ ґра Єлісавета, єа тоѣшї нѣ с'ар фї
 анкѣмѣтат а антрепрінде чѣа маї депе
 ґрмѣ мїжлок асѣпра вѣрѣшмашїєї сале, да-
 кѣ рѣвна вїсерїчелскѣ н'ар фї фѣкѣт пе
 міністрїї шї пе партѣа чѣа маї салѣгѣра-
 цѣ а парламентѣлашї нѣрташї ґреї єї ам-
 протїва Марїєї. Аша ачѣасѣѣ неворѣчїѣ
 се вѣзѣ ан скѣрт трактатѣ ка роакѣ де
 ачѣеа, ла каре дѣнса алерңасе пенѣрѣ а
 жѣторїѣ. Прїн мѣщешѣїрї антрѣ акѣнѣ
 шї ансѣшї кѣ нѣтереа армелор фѣсѣрѣ
 Скоѣїї ампедекаці де а нѣ се пѣтеа амѣ-

ка кѣ реѣна лор, іар' паза, сѣпт каре
 ґра цѣнѣтѣ, се фѣчѣеа маї стрѣнѣсѣ дїн
 ан ан ан. Пѣкѣѣта нѣртаре шї неворѣ-
 чїреа Марїєї аї кѣцїгарѣ мѣлѣї прїєтїнї
 новїлї шї інімошї ансѣшї ан Англїа;
 ансѣ прїн тоатѣ анѣркарѣа де а о скѣ-
 па, вѣрѣшмаша єї се анвѣрѣшѣна шї маї
 мѣлт. Дѣка де Норѣолк ңнѣла дїн магна-
 цїї прїмарї аї Англїєї, анѣїє пе Марїа кѣ
 мѣна са: дар планѣла де а о скѣпа фѣ
 дїскоперїт шї Норѣолк фѣ ңчїс. Маї мѣл-
 те асѣменеа анѣркерї анѣкѣте маї вѣр-
 тос кѣ ажѣторїѣла Спанїєї, авѣрѣ тот а-
 чѣеашї соартѣ. Чѣа маї прїмеждіос план
 пенѣрѣ мѣнтѣїреа Марїєї, каре іаѣ прїнїт
 моартѣа, фѣ фѣкѣт де єнтѣсїастѣла Ба-
 вїнгѣтон. Ачѣста авѣа ан кѣѣет а омор
 рѣ ансѣшї пе Єлісавета.

Марїа фѣ дѣсе маї тѣрѣзї ан прїєса-
 реа Fotheringhay јандѣсе тоѣд'ода-
 тѣ порѣнѣкѣ а се жѣдека аколо. Нічї о-
 датѣ нѣ са'ѣ маї поменїт ңн треїѣнѣла
 маї неаѣїѣїт шї о каѣзѣ маї нерегѣлатѣ.
 40 комїсарї фѣсѣрѣ орѣнѣѣїцї, чѣї маї
 мѣлѣї вѣрѣшмашї аї Марїєї; прїн ачѣїѣ
 фѣ єа осѣндїтѣ ла моартѣ. Анпротївї-
 ріа шї апелациа фѣкѣтѣ де дѣнса ла 3
 Феѣр. 1587 на'ѣ фѣѣт сѣкотїтѣ. Пар-
 ламентѣла, партѣа фанатїк, партѣа сѣрѣвїл ан-
 тѣрї ачѣасѣѣ жѣдекатѣ поѣтїнда єкѣсѣѣ-
 цїа, кѣна антр'ачѣеа країѣла фрѣнѣї шї
 фїѣла Марїєї країѣла Скоѣїї фѣчѣеа ремон-
 тѣрацїї пенѣрѣ цїнереа вїѣїї єї. Дѣспре
 Єлісавета оє сѣпѣнеа, кѣмкѣ, пе кѣна трѣ-
 євїа а сѣѣєкрїє порѣнка де ңчїдере, с'ар
 фї фѣцѣрїт маї андѣлѣнңат, неѣрѣнѣ а'шї
 пѣне нѣмеле, іар дѣпѣ ңчїдере 'шаѣ пе-
 дѣсїт салѣїторїѣла, кѣчї аѣ трїміс аша
 кѣрѣнѣ порѣнка сѣѣєкрїєсѣ, ла каре єа ан-
 кѣ нѣ'шї дѣѣдѣсе адѣвѣрѣта са воїє. Ма-

*) Амѣѣѣѣтѣрїє чѣеа ноѣѣ але реформато-
 рілор Іѣтер, Калѣвїн ш. а. се анѣнѣѣсѣ-
 рѣ дѣла а. 1520.

рѣла дѣлѣ рѣдѣ дѣ нѣдѣлѣ прѣзече анї пѣрѣтѣ
 повара сорціи салѣ кѣ статорнічѣ, ар-
 тѣндѣ ан чѣдѣ маї дѣ пѣ ҃рмѣ зїле џ ан-
 пѣкарѣ кѣ соартѣ са, еблѣвіѣ дїн лон-
 трѣ шї чѣа маї тїнѣрѣ ангрїжїре пѣнтрѣ
 аї сѣї слѣжїторї. Да 18 Фѣвр. 1587,
 ан зїџа морціи салѣ, се скѣлѣ дѣ дімі-
 неѣцѣ фѣартѣ шї се амѣрѣкѣ кѣ маї
 мѣлтѣ грїжѣ дѣ кѣт алѣдѣдѣтѣ. Ашї
 лѣз ѣн вѣшмѣнт нѣгрѣ дѣ катїфеа, ка шї
 дїн афѣрѣ сѣ се арѣте чѣ ѣра, адїкѣ рѣ-
 ҃їнѣ шї дѣлѣ ачѣастѣ мѣарѣе ан касѣ дѣ
 рѣгѣчїѣне, ҃нде ашї лѣз сїнгѣрѣ сѣ. кѣ-
 мїнекѣтѣрѣ, дін прїчїнѣ кѣ нѣ ѣра анлѣ-
 дѣїт ѣ інтра ла дїнѣсѣ врѣѣн попѣ дѣ лѣ-
 чѣа єї, дѣкѣт нѣмаї прѣтѣстант. Пѣнѣ
 ла атѣта ажѣнѣсе фѣнатїсѣмѣ оамѣнїлѣ
 дѣ атѣнї! дѣлѣ ачѣастѣ Марїа Стѣварт
 фѣ дѣсе антр'џ салѣ, ҃нде ѣра рїдїкат
 ѣн єшафѣ (лѣкѣл сѣнѣлѣдї) амѣрѣкат
 кѣ нѣгрѣ. Прївіторїї кѣѣта кѣ ҃їмїре ла
 ачѣа рѣїнѣ, карѣ дѣлѣ рѣдѣ дѣ атѣца анї
 шаѣ маї фѣст пѣстрѣт џ партѣ а фрѣм-
 сѣїї салѣ. Ва нѣ сѣѣрї, ка гѣдѣа сѣ џ
 дѣскрѣчѣ. дѣлѣ чѣ шаѣ сѣѣлршїт рѣгѣ-
 чїѣнеа кѣтрѣ зїдїторїѣл сѣѣ, ашї антїн-
 се грѣмѣзѣл, фѣр ѣ арѣта чѣа маї пѣїнѣ
 фрїкѣ. Нѣма ла ѣ дѣа лѣвїтѣрѣ кѣзѣ ка-
 пѣл єї, пѣ карѣ гѣдѣа ал рїдїкѣ дѣ ла ша-
 фѣт, ка пѣ капѣл ѣнїї вїновѣтѣ.

Афѣрѣ дѣ Іѣков, карѣ маї тѣрѣїѣ с'ѣѣ
 фѣкѣт шї рїгѣ а Англїї, маї рѣмѣсе дѣ-
 пѣ Марїа анкѣ џ фїїкѣ дѣла ал трїѣлѣа
 вѣрѣкат ал сѣѣ, карѣ се фѣкѣ кѣлѣгѣрї-
 цѣ. Історїа Марїї Стѣварт, прїн инфлѣїн-
 ца ҃рїї партїзанїлѣ с'ѣѣ скїмосїт ан мѣл-
 тѣ кїпѣрї; пѣнтрѣ ачѣа пѣнѣ ан врѣмїлѣ
 маї нѣлѣ, жѣдїкѣцїлѣ шї пѣрѣрїлѣ їсторї-
 лѣ дѣ дїнѣа сѣнѣт дѣлїѣрїтѣ. Дѣ дѣ фѣст

ѣа вїновѣтѣ шї пѣнѣ ан карѣ мѣгѣрѣ?
 Саѣ дѣ нѣ аѣ фѣст нїчї дѣкѣм?

І Анпѣрт. Г. Барїц.

Хронологїа.

Ѣфїнтѣї Еїсѣрїчїї вѣкї дін шкѣї (чѣ сѣ зї-
 чѣ Болгарскїѣ) храмѣл Ѣфѣнтѣлѣї Іѣрѣрѣх
 Нїколѣв дін маї мѣлтѣ дѣвѣзї кѣлѣкѣ шї
 діча прїскрїчѣ. —

Фѣндѣїа Ѣфїнтѣї Еїсѣрїчїї ачѣїлѣ сѣ
 траѣ дѣлѣ врѣмѣкѣ канѣ дѣ вѣїт Бѣлгар-
 рї лѣнѣгѣ Брашов ѣ царѣ Бѣрѣїї ҃мѣлѣнѣ
 кѣрѣлѣ анѣлѣї дѣла зїдїре 6800. іарѣ дѣ-
 ла Хрїстѣс 1292. — Кѣрѣра лїсаѣ дат ҃н
 лѣк слѣбѣла, шї дѣ рѣдїкат џ сѣфѣнтѣ
 крѣчѣ дѣ лѣмн шї копѣрїтѣ кѣ шїндрїлѣ,
 шї ачѣастѣ врѣчѣ дѣ стѣтѣт маї мѣл-
 тѣ вѣкѣрї, шї дѣлѣ ачѣастѣ кѣтрѣ анѣлѣ
 дѣла Хрїстѣс 1403 лїсаѣ дат слѣбѣзїнїѣ
 шї дѣ рѣдїкат пѣ лѣкѣл ачѣла џ сѣфѣнтѣ
 Еїсѣрїкѣ дѣ лѣмн, патрѣонїдѣџо Ѣфѣнтѣлѣї
 Іѣрѣрѣх шї фѣкѣторїѣлѣ дѣ мїнѣнї Нїко-
 лѣе. дѣлѣ кѣрѣїрѣ мѣлтор анї кѣтрѣ а-
 нѣл дѣла. Хрїстѣс 1495, фїїнѣ пѣ ачѣїлѣш
 врѣмѣ лѣ ачѣстѣ Еїсѣрїкѣ ҃н Прїѣт анѣмѣ
 (Прѣѣтѣл) Пѣтрѣ, џм кѣчѣрнїк шї врѣд-
 нїк шї кѣ адрѣзнѣлѣ ла тоатѣ лѣкрѣрї-
 лѣ, — тот пѣ ачѣстѣ врѣмѣ дѣ фѣст жѣ-
 дѣлѣ ла четѣтѣ Брашовѣлѣї Мїхѣїл Нїфѣр
 (Michael Niffer) — ачѣст кѣчѣрнїк Прї-
 ѣт Пѣтрѣ кѣтрѣ анѣлѣ 1518, сѣл скѣлат
 кѣ маї мѣлїї оамѣнї дін попорѣнїї сѣї
 шї сѣл дѣс ла царѣ ромѣнѣскѣ ла прѣ
 Мїлѣстївѣл Домн ал цѣрї ромѣнѣцїї Нѣ-
 гѣѣс вѣѣвѣа фѣчѣрѣлѣ лѣї Бѣсарѣе, шї цї-
 нѣре ал Кнѣзѣлѣї Дѣзѣр Домнѣл Бѣл-

гаріло, ші лаѣ рѣгат ба сзле рѣдиче о Бисерікз де піатрз а шкеї. — Атѣнчк Мзріаса Нѣгоє Боевод ка ѣн мілостів че рѣвзрса а тоате пзрціле рѣѣріле мілостівірії спре лѣкашѣріле лѣї Дѣмнезеѣ, фѣрз зѣбавз аѣ ші скріс Кѣрції ші ла Чінстїтѣла Магістрат аа Брашовѣлаѣї, прекѣм сз ісз дѣ воє сз факз о Бисерікз де піатрз ла шкеї, тріміціна ші дарѣрі богате ла Домні, ші ісаѣ дат фѣрз зѣбавз воє, касз факз прекѣм лѣва пазчѣ, ші адатз Мзріаса аѣ тріміс Меѣерї маї мѣлці ла Брашов аднаѣле маї атѣїѣ ші ісвод (адекз план кѣм сз о факз. Ші кзтрз анѣла дела Хрістѣс 1419—1420, оаѣ анѣкат де аѣ фѣкѣт Бисеріка де піатрз а шкеї фозартѣ деграѣ; ан сз наѣ пѣтѣто сѣвѣрші де тот, кзчі непрасніка мозартѣ кзтрз анѣла 1421, а ачестѣї прѣ мілостів Домн Нѣгоєї Боевод, аѣ а педікат депліна сѣвѣршіре а Сѣнтеї Бисерічі, ші аѣ рзмас оларїѣла, Тїнда, ші Клуполніца неїспрѣвїте. — Деї кзтрз анѣла 1583, фїїна ла ачестз Бисерікз Протопоп ші Прїот Внѣ, ші алѣла попа Міхаѣ, ачїшіа лнкз саз аѣс а цара ромзніѣскз ла Мзріаса Петрѣ Боевод Черчел, фечорѣла лѣї Петрашкѣла Бодз челѣї бѣн, ші фрателе лѣї Міхаї Бодз челѣї вїтѣз, ші лаѣ адемнат асѣвѣрші Сѣнте Бисерікз, ші ао аподовї. — Ачест Домн саз апрїнс дїн Дѣмнезеїаскз мїлз, ші кзтрз анѣла 1584, іарешї кѣ шїрѣ Чїнстїтѣлаї Магістрат аа Брашовѣлаї аѣ ажѣторат де саз рѣдікат тїнда Бисерічі ші оларїѣла кѣ Хореле. — Аподовїна чѣле Дѣмнезеїї ші але Сѣнцілор кїнѣрі. Іарз кзтрз анѣла 1593, Мзріаса Ярон Боевод стзпжніторїѣла Молдавії, вєчїна пз ачаста време ла Брашов, ші вѣзжнѣ

ачаста Сѣнтеї Бисерікз кз лнкз нѣ єсте дїн тот сѣвѣршітз ші кзтре анѣла дела зїдірѣ лѣмі (7103) Іарзѣла Хрістѣс 1595, саз лѣвпзіат ші Мзріа са дїн Дѣхѣла Сѣнтеї, аѣ ѣрмат челор маї дїн вєкї Ктїторї, ші аѣ ажѣторат де саз сѣвѣршіт кѣ тотѣла Сѣнтеї Бисерікз, зѣгрзвїна Тїнда мѣрїлор ші аѣ рѣдікат Тѣрнѣла. Тріміціна ачїші Сѣнтеї Бисерічі ші ѣн Хрісов тот атрѣ ачест ан, кѣ каре пз тот анѣла сз аїѣз де а нрїмі дїн вїстїрїа Молдавії 12000, аспре. Ші алѣс 300 ла преоці ші сазжїторїї Сѣнтеї Бисерічі ші алѣле дѣпз кѣм сѣнт ашезате а ачест Хрісов. Маї сз афаз ші алѣс Хрісоаве Домнеці, каре сѣнт петрєкѣте ла кондіка чѣ ноаз. —

Параклїсѣла дїн стжнга кѣ Храмл бѣнеї вєстїрї, саз зїдіт ла о 1733 ан каре ан саз пѣс тїмелїа —

Деї кзтрз анѣла 1744, прѣ лнзлцата лнзрзтѣкз Влісавєта Петровна стзпжнітоарѣ а тоатї росії аѣ тріміс ла ачестз Сѣнтеї Бисерікз прїн Протопопѣла Ввстатїє Васїліовїчі маї мѣлте дарѣрі, ші ѣн крѣг де кѣрції, аднкз тоате кѣрціле кѣте трѣвѣск пєсте тот анѣла ла Бисерікз. —

Кзтрз анѣла 1749, саз тріміс ачїші Сѣнтеї Бисерічі тот дела ачестз лнзлцатз лнзрзтѣкз а тоатї росії трѣї рѣн дѣрї де о дѣждїї фозартѣ богате ші стрзлѣчїте кѣ фїр де аѣр кѣсѣте, кѣ тоате чѣле трѣвѣнчозає лннзз дзїселе, дїнтрѣ каре ѣн рѣнѣ єсте де катїфѣ рѣшіє ші кѣ Чїна чѣ де таїнз кѣсѣтз де фїр де аѣр пз спате, алт рѣнѣ де катїфѣ галєїкз ші кѣ а дормірѣ Нѣскзтоарєї ші пѣрѣрѣ фєчозарєї Млорїї іарз кѣ фїр де аѣр кѣсѣтз пз сїа-

ти, шї а трїа пз стофз вєрде кѣ Сѣжн-
та Трїеме а спате кѣсѣтз кѣ фїр шї
кѣ мзргзрїтарїѣ анподобїтз. —

Ачѣсте трїї одзждїї тот сѣпт пз-
страре вѣнз саз афлат, шї шї акѣма тот
сѣпт пзстраре сз пззєск.

Кзтрз анѣл 1750, іарзшї прѣ анза-
пата анзрзтѣсз а тоатз рѣсїа влїза-
вета Петровна аз трїмїс сѣме де
канї шї аз реноват Бїсерїка де існѣв, шї
саз фѣкѣт шї алте зїдїрї пз ажгз Бї-
серїкз. Ачаста сз доведѣше прїн Інскрїп-
ція дѣсѣпра порції де кзпетенїе пе Тѣр-
нѣл чѣсѣлї:

*Pia liberalitate Elisabethae Pe-
trownae Monocraticis totius Russiae
invictae hic sacer locus est renova-
tus. Anno 1751. —*

Ачѣсте кѣвїнте сѣнт скрїсе кѣ сло-
бе де азр.

Анземнаре Інскрїпції че сѣ

афаз сзпатз ан пїатрз ан лїм-
ба вѣлззрєаскѣ дѣсѣпра 8шї сѣ.
Бїсерїчї чеї де кзпзтенїс, традѣ-
сз пз ромѣнїе. —

Ан нѣмеле Татзлї шї ал Фїлѣлї шї
ал Сѣжнтѣлї дѣх, саз анчєпѣт шї саз
зїдїт ачастз дїн лззнтрѣ сѣжнтз Бїсерї-
кз, дїн дѣмнезїаска анземнаре дела нї-
че іѣвїторї де Хрїстос Крєщїнї, кѣ дарт
шї кѣ мїла Благочестївор Домнї дела
Молдавїа шї Валахїа ан нѣмеле адормї-
рїї Маїчї Пречїстї, шї сѣ. Ієрарх шї фз-
кзторїѣ де мїнѣнї Нїколає.

дѣпз ачїа ан лѣт 7092 шї

дела Благочестївл Петрѣ Боевод че
сз зїчѣ Үерчєл, вѣзжнѣ ачаста Бїсерїкз
анвекїтз шї неанподобїтз, кѣ рѣнз дѣм-
незїаскз саз апрїс, шї анподобїнд тоѣ
те чєлє дѣмнезїєцї шї алє Сѣнцілор
Кїнѣрї, аз зїдїт помєнїре, шї саз сѣ-
вѣршїт шї саз сзпат.

дѣпз ачаста ан лѣт 7103 шї
іѣвїторїѣ де Хрїстос Домнѣл Арон
Боевод стзпжнїторїѣл Молдавїї, аз
ѣрмат ачєстор вѣнї Домнї, аз анкїнѣт
шї Помєлнїк шї аз дєрєс тоатє карт сз
вѣд, чѣлє дѣмнезїєцї шї алє Сѣнцілор
скрїсе шї аз зїдїт. Шї де акѣм прє чї-
не ва алєцє дѣмнезїєѣ ка сз фїє Домн,
маї мѣлат сз мїлѣаскз шї сз дѣ сѣрє
помєнїрѣ сѣ. А лѣт 7107 (дела Хє
1595 маї 13.

Пе Стжлпѣл дїн арѣпта.

Прє ачаста пїатрз а Крєдїнції аз ан-
тзрѣт Хрїстос Бїсерїка сѣ, карт порцілє
Іадѣлї нѣ ѣвор кїрѣї, шї саз сѣвѣршїт
ачїст азѣрѣ. А лѣт 7152 дела Хрїстос
1643 сєптємврїє 15. —

Пе Стжлпѣл дїн стжнїа.

Ан нѣмеле Татзлї шї ал Фїлѣлї шї
ал Сѣжнтѣлї дѣх, саз зїдїт ачєст ал
оптѣлѣ Стжлп, дѣпз асемнѣрѣ чєлор
опт вѣкѣрї, ан карт сз сѣвѣршєск чєлє
ѣрмзтоарє, шї саз анчєпѣт ан анѣл 7151
дела Хрїстос 1642. —

Анзрѣтзшїт де Іѣан Жїпа,
Үєтєцїан шї Нєдѣєторїѣ.

Галіго чєл кредінчос.

Фінда кз ан Діскоа кзпітала Портг-галіей нз се афаз апз нічі ла о касз, аша ачєаста, прєкзм ла маї мѣлатє алтє локзрї трєвѣа афї адзєз прїн савжїторї дєла фжнтанїлє пѣвлїчє; анєз лєнєа лїса-конєнілор єра одїніларз маї марє, дє кят єз се андзплєчє мзкар нѣмаї ла атѣта лѣкрѣ. Єзрачїї, дєр мѣнчїторїї лзкѣїторї а анбєчїнатєї провїнцїї спанїолєшї Галїцїа; вєнїрз кѣ сѣтєлє ла Дїскоа шї пѣрта апз ла касз пєнтрѣ пѣцїнз платз. Кѣ анчєтѣл єї фзкѣрз дїн ачєастз ѣн мо-нопол шї акѣма нѣ лєснє др маї сѣфєрї, ка алѣла чїнєва, карє нѣ сє цїнє дє цєх-їѣа лор єз маї карє апз дєла фжнтанз. Ан зїоа дє аєтззї сє хрзнєск Галєгонї дє ачєцїа 40 мїї ан Дїскоа атѣт кѣ влн-зарєа апєї, кят шї кѣ алтє фачєрї дє савжкє ла касє, сав стѣнд ан ѣлїцї а-цєаптз амбїєрєа трєкзторїлор кѣ чєва лѣкрѣ. Ачєшї оамєнї мѣнчїторї с'аз фз-кѣт дє трєвѣїнцз нєапзратз портггалї-лор шї єї анкз цїѣрз а сє фолосї кѣ а-чєаста, нєплатїнд нїчї о даждє. Вї сжнт фодртє кредїнчосшї; фѣртїшаг ѣрмат дє ѣн Галєго, адєкз дє ѣн хамал дїн Портг-галїа, єсгє чєва нєаѣзїт. Дзкѣїторїї сжнт анкредїнцачї кѣмкз ачєї оамєнї сє пз-зєск ѣнїї пє алцїї, пєнтрѣ ка сз'шї поа-тз пзсѣра нѣмєлє чєл єѣн, шї кз ѣнїї, а-єѣра кзрора кадє прєпѣс кѣ тємєїѣ, кѣмкз лє пладє а пїтѣла, капзтз пєдєапєз дєла дї лор ансѣшї. Дїн пїлдє маї мѣлатє ѣна.

ѣн нєгѣцєторїѣ кїємз пє ѣн Галєго кѣ тѣтѣл нєкѣноскѣт шї лл анкзркз кѣ ѣн сзкѣлєц дє банї, чє лєва дї пѣнє пє о

кораблє. Дїскоа є чєтатє марє: мїртѣнд амжндої кзтрз порт ан амєѣлзала мѣа-цїмєї оамєнїлор єз пєрдѣрз ѣнїї дє ал-цїї дїн окї шї нєгѣцєторїѣл алєрга анзѣ-дєр пє тѣатє ѣлїцїлє, фзрз сз маї афлє ѣндєва пє хамалѣ сзѣ. Ачєстѣ кзѣта-сє кѣ ачєашї нєодїхнз пє сѣтзпнѣл сзѣ, анкз дєла о врєшє фїїндѣї банїї прєа грєї; мєарсє кѣ єї ла пїаца дє комєрчїѣ, кзчї дѣпз аса пзрєрє нєгѣцєторїѣл дѣорз сє ва анѣоарчє пє а колѣ шї хѣтзржнд ал ацєптє ачї, нѣ дє партє дє бєрсз пѣсз са-кѣл жѣс шї єл шєѣ пє сак. Годєлє сє апрѣпїа кзтрз анѣс шї харнїкѣл Галєго анкз тѣт ла лѣлѣл ачєла сє афла, кжнд маї пє ѣрмз нєгѣцєторїѣл, карє лшї пєр-дѣсє врємєа кѣ чєрчєтзрї фзрз фѣлос грз-вї кзтрз бєрсз, ѣндє лл пофтєа нїцє трзвї антєцїтѣоарє. Вл вѣзѣ шї кѣноскѣ пє Га-лєго, карєлє лї шї ѣрмз кѣ о бѣкѣрїє нє-фзцзрїтз, дѣкжнд акасз авєрєа шїєшї ан-кредїнцатз. Сдравнѣл нєгѣцєторїѣл анкз нѣ сє андєстѣлз, а плзтї пє бѣнѣл Га-лїцїан кѣ доз трєї паралє, чї опрїдѣл ан аса касз, лї дзрѣї лѣї дєплїна са ан-кредїнцарє, їар кжнд ачєст ал лѣї фавѣ-рїт дѣпз кжцїва анї дѣрї а сє анѣоар-чє ла патрїа са, лл ажѣтз кѣ атѣта цє-нєрѣзїтатє, анкжт омѣл, шї афарз дє а-чєєа їѣвїт дє норѣк, пєстє сѣѣртз врємє фѣ нѣмзрат антрє чєї маї авѣцї чєтзцїєнї дї провїнцїєї.

О прєлєкцїє моралѣ дєспрє кѣм-пзт.

Д. Гарнєран, прєзїдєнт ла ѣн парла-мєнт, єра вѣрєбат кѣ цїїнцє прєа фрѣмоа-

се, оратор маре, 'пе лжнѣз ачѣаста авѣа ші о інімѣ фоарте бѣнѣ, лнѣз ѣн дѣх іѣте ші фоарте аплѣкат ла мѣнїе. Антр'о адѣнаре пѣвлїкѣ а академії. дїн діон, вѣра джнѣла а цінеа прелекціе пентрѣ кѣ м-пѣт. Тоці тѣчѣа антр'о ащептаре анкордатѣ. Ораторѣа анчепѣ: Кѣмпѣтѣла, Домнїї меї! . . . Анкїдеці ѣшіле ачѣле! . . . Кѣмпѣтѣла, Домнїї меї есте о . . . Анкїдеці ѣшіле вѣ спѣїѣ . . . Кѣмпѣтѣла, Домнїї меї есте о вѣртѣте . . . Ан нѣмеле тѣтѣрор драчілор, вѣраці а анкїде ѣшіле саѣ нѣ?" Ачѣста ера кѣмпѣт.

Пѣтра Анцеленцілор.

Ачѣаста есте ла мѣлці дїнтрѣ оаменїї нострї кѣносѣтѣ сѣпт нѣмеле Шоломѣнїа. Адекѣ мѣлці гѣндѣск, кѣм кѣ, дѣкѣ чїнева песте фїре анвацѣ (13 сколі) ачѣла шїе пѣрта норїї, шї а се ансоції кѣ дїмонї шї дѣхѣрї некѣрате, каре іар адѣче картѣ Шоломѣнїа нѣмітѣ, ан каре картѣ, каре чѣтѣще поате сѣ дївѣ тот че дорѣще пе ачѣаста лѣме.

Спѣре стрїкарѣ ачѣстїї кредїнці дешарте воїѣ се арѣт че есте Шоломѣнїа, шї кѣ анвѣцатѣла шї Шоломѣнѣскѣла Профѣсор крѣг сѣ анвѣцї пе ачїа, че анкѣ нѣ шїѣ чѣтї шоломѣнѣще. Іа прївїці дѣрѣ. Картѣ Шоломѣнїа есте о пїатрѣ прѣкѣм сѣ вѣде дїчѣа, шї чѣле че се кѣпрїнд ан трѣнѣса сѣнт нѣмаї дїн 9 сло-вѣ алѣтѣте:

O.	L.	D.
A.	G.	P.
S.	T.	M.

Сѣ тѣамѣнїм дѣрѣ ачѣстѣ шоломѣнѣнїї слоѣе, шї сѣ вѣдем аѣ оменїї нострї дрѣпт а зїчѣ, кѣмкѣ, каре шїе чѣтї шоломѣнѣще, ачѣла поате авѣ, че пофѣще.

О Лѣзмнѣзѣ Ога, адекѣ роагѣте (лѣт дѣмнѣзѣ).

L. „ Labora, адекѣ лѣкрѣ.

D. „ Da адекѣ дѣ, саѣ анпартѣ кѣ алѣла.

A. „ Accipe, адекѣ іа саѣ нѣ лѣпѣда ачїа, че дѣмнѣзѣ, саѣ іѣкїрѣ оменѣскѣ лшї антїнда.

G. „ Gaude, адекѣ бѣкѣрѣте дѣ ачѣа, че шїаѣ дат дѣмнѣзѣ.

P. „ Patere, адекѣ пѣтїмѣще, ра-бѣз.

S. „ Spera, адекѣ нѣдѣждѣаще.

T. „ Tace, адекѣ тѣчї, саѣ нѣ борѣ фѣрѣ сокотїнѣ.

M. „ Memento mori, адекѣ адѣці а мїнте дѣ моарте.

Іатѣ дѣрѣ іѣвїцілор чѣтїторї дѣслѣшїрѣ Шоломѣнїї. Пѣртаці ачѣаста картѣ, саѣ Пїатрѣ а Анцеленцілор пѣрѣрѣ кѣ вої, шї пѣтѣраці анвѣцѣтѣра, картѣ вї о пѣне аннаїнте, шї вїці вѣдѣ, кѣ пѣтѣрѣнд ачѣаста пѣцінѣ анцеленѣїне, шї ѣрмѣна еї, вѣці фї атѣт дѣ норокошї, пѣкѣт поате нѣмаї фї ѣн ом ан ачѣаста лѣме, фѣрѣ сѣ авѣці лїпѣз а анвѣца 13 Сколі, шї а вѣ ансоці кѣ дїмонїї. Др. В.